

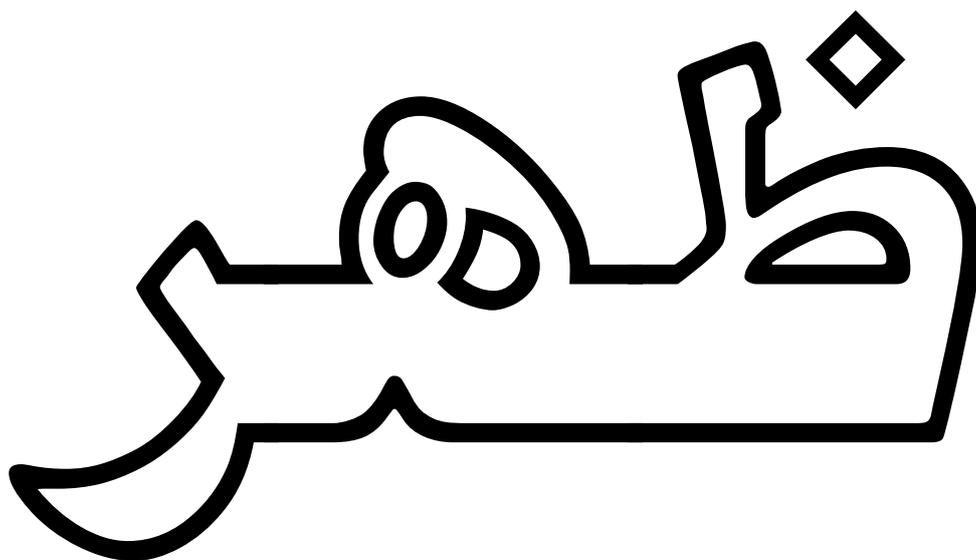


---

نظام مفهومی قرآن کریم

---

ریشه‌ی ۱۰۷۲



### هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۰۷۲، «ظهر» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «ظهر» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «ظهر» می‌باشد.<sup>۱</sup> امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

### مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

<sup>۱</sup> این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

### مشخصات

شماره	۱۰۷۲
ریشه	ظهر
تعداد تکرار	۵۹
تعداد مشتقات	۴۰
تعداد ریشه مرتبط	۳۱۶

## فهرست مشتقات

۱. أَظْهَرَهُ (۱)	۹. ظَاهِرُوا (۱)	۱۷. ظَهَرَ (۵)	۲۵. ظُهُورَهَا (۱)	۳۳. لِيُظْهِرَهُ (۳)
۲. الظَّاهِرُ (۱)	۱۰. ظَاهِرُهُمْ (۱)	۱۸. ظَهِيرًا (۴)	۲۶. ظُهُورُهُمَا (۱)	۳۴. يَظْهِرُوا (۳)
۳. الظَّاهِرَةِ (۱)	۱۱. ظَاهِرًا (۲)	۱۹. ظَهِيرٌ (۱)	۲۷. ظُهُورُهُمْ (۱)	۳۵. يَظْهِرُونَ (۱)
۴. يَظَاهِرُ (۱)	۱۲. ظَاهِرَ (۱)	۲۰. ظَهِيرٍ (۱)	۲۸. ظُهُورِكُمْ (۱)	۳۶. يَظْهِرُوهُ (۱)
۵. تَظَاهَرَا (۲)	۱۳. ظَاهِرَةً (۲)	۲۱. ظَهْرَكَ (۱)	۲۹. ظُهُورَهَا (۱)	۳۷. يَظَاهِرُوا (۱)
۶. تَظَاهَرُونَ (۱)	۱۴. ظَاهِرُهُ (۱)	۲۲. ظَهْرَهَا (۱)	۳۰. ظُهُورِهِ (۱)	۳۸. يَظَاهِرُونَ (۲)
۷. تُظَاهِرُونَ (۱)	۱۵. ظَاهِرِينَ (۱)	۲۳. ظَهْرِهِ (۱)	۳۱. ظُهُورِهِمْ (۵)	۳۹. يُظْهِرَ (۱)
۸. تُظْهِرُونَ (۱)	۱۶. ظَاهِرِينَ (۱)	۲۴. ظَهْرِهِ (۱)	۳۲. ظَهْرِيًّا (۱)	۴۰. يُظْهِرُ (۱)

## فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. آدم (۱)	۲۴. امن (۱۳)	۴۷. بلغ (۱)	۷۰. جناح (۱)	۹۴. حمی (۱)
۲. ابد (۱)	۲۵. انس (۷)	۴۸. بلی (۱)	۷۱. جنب (۱)	۹۵. حواریون (۲)
۳. ابو (۴)	۲۶. انن (۱۶)	۴۹. بنو (۱۲)	۷۲. جنح (۱)	۹۶. حوط (۱)
۴. ابی (۱)	۲۷. اهل (۱)	۵۰. بوب (۲)	۷۳. جنن (۱)	۹۷. حوی (۱)
۵. اتی (۱۱)	۲۸. اولاء (۱)	۵۱. بیت (۳)	۷۴. جهنم (۱)	۹۸. حین (۳)
۶. اثم (۴)	۲۹. اول (۵)	۵۲. بئس (۲)	۷۵. جوف (۱)	۹۹. حی (۲)
۷. اجل (۲)	۳۰. اوی (۲)	۵۳. بین (۶)	۷۶. حیء (۷)	۱۰۰. خبر (۲)
۸. احد (۳)	۳۱. اید (۱)	۵۴. تبع (۲)	۷۷. جیب (۲)	۱۰۱. خرج (۴)
۹. اخذ (۴)	۳۲. ائی (۲)	۵۵. ترک (۲)	۷۸. حیب (۱)	۱۰۲. خزی (۱)
۱۰. اخر (۳)	۳۳. ای (۷)	۵۶. تلو (۱)	۷۹. حتی (۲)	۱۰۳. خسر (۱)
۱۱. اخو (۶)	۳۴. بحر (۱)	۵۷. تم (۱)	۸۰. حجج (۱)	۱۰۴. خفی (۲)
۱۲. اذن (۱)	۳۵. بدل (۱)	۵۸. توب (۴)	۸۱. حجر (۱)	۱۰۵. خلط (۱)
۱۳. ارب (۲)	۳۶. بنو (۴)	۵۹. ثقل (۱)	۸۲. حدث (۱)	۱۰۶. خلق (۱)
۱۴. ارض (۶)	۳۷. برر (۳)	۶۰. ثلث (۳)	۸۳. حرث (۱)	۱۰۷. خمر (۲)
۱۵. اسر (۲)	۳۸. برک (۱)	۶۱. ثمن (۲)	۸۴. حرر (۱)	۱۰۸. خمس (۱)
۱۶. اسرائیل (۱)	۳۹. بصر (۳)	۶۲. ثوب (۱)	۸۵. حرم (۷)	۱۰۹. خوف (۱)
۱۷. الک (۲)	۴۰. بطن (۶)	۶۳. جبریل (۲)	۸۶. حسر (۱)	۱۱۰. خول (۱)
۱۸. اللائی (۲)	۴۱. بعد (۴)	۶۴. جبه (۱)	۸۷. حسن (۱)	۱۱۱. دب (۱)
۱۹. الل (۱)	۴۲. بعض (۱۰)	۶۵. جدل (۱)	۸۸. حفظ (۲)	۱۱۲. دعو (۳)
۲۰. الله (۴۰)	۴۳. بعل (۶)	۶۶. جرم (۱)	۸۹. حقق (۸)	۱۱۳. دنو (۲)
۲۱. اله (۴۰)	۴۴. بغت (۱)	۶۷. جزی (۴)	۹۰. حکم (۱)	۱۱۴. دور (۲)
۲۲. امر (۲)	۴۵. بغی (۳)	۶۸. جعل (۶)	۹۱. حلم (۱)	۱۱۵. دون (۲)
۲۳. امم (۴)	۴۶. بقر (۱)	۶۹. جمع (۳)	۹۲. حمد (۱)	۱۱۶. دین (۸)

۱۱۸. ذکر (۲)	۱۵۹. سیر (۲)	۱۹۹. عقل (۱)	۲۴۰. قرن (۱)	۲۷۹. نبء (۵)
۱۱۹. ذم (۱)	۱۶۰. سئل (۱)	۲۰۰. علم (۱۴)	۲۴۱. قری (۲)	۲۸۰. نید (۲)
۱۲۰. ذوق (۲)	۱۶۱. شحم (۱)	۲۰۱. علو (۱)	۲۴۲. قطع (۱)	۲۸۱. نبو (۱)
۱۲۱. رب (۱۱)	۱۶۲. شد (۱)	۲۰۲. عمل (۴)	۲۴۳. قلب (۶)	۲۸۲. نزل (۲)
۱۲۲. ربع (۱)	۱۶۳. شرک (۸)	۲۰۳. عهد (۲)	۲۴۴. قلل (۲)	۲۸۳. نسو (۶)
۱۲۳. رجح (۲)	۱۶۴. شری (۲)	۲۰۴. عود (۲)	۲۴۵. قول (۳۷)	۲۸۴. نصر (۵)
۱۲۴. رجل (۵)	۱۶۵. شفیع (۱)	۲۰۵. عور (۳)	۲۴۶. قوم (۵)	۲۸۵. نظر (۱)
۱۲۵. رجم (۲)	۱۶۶. شکر (۱)	۲۰۶. عیسی (۱)	۲۴۷. کتب (۸)	۲۸۶. نعم (۶)
۱۲۶. رجو (۱)	۱۶۷. شهد (۳)	۲۰۷. غضض (۲)	۲۴۸. کتم (۱)	۲۸۷. نفس (۵)
۱۲۷. رحم (۳)	۱۶۸. شیء (۵)	۲۰۸. غفر (۱)	۲۴۹. کثر (۱)	۲۸۸. نفع (۱)
۱۲۸. رد (۱)	۱۶۹. صبح (۱)	۲۰۹. غفل (۳)	۲۵۰. کذب (۱)	۲۸۹. نفق (۲)
۱۲۹. رزق (۱)	۱۷۰. صبر (۱)	۲۱۰. غنم (۱)	۲۵۱. کره (۳)	۲۹۰. نقب (۱)
۱۳۰. رسل (۷)	۱۷۱. صد (۱)	۲۱۱. غیب (۳)	۲۵۲. کسب (۴)	۲۹۱. نقص (۱)
۱۳۱. رشد (۱)	۱۷۲. صدق (۲)	۲۱۲. غیر (۴)	۲۵۳. کفر (۹)	۲۹۲. نقض (۱)
۱۳۲. رضو (۱)	۱۷۳. صغو (۲)	۲۱۳. فتن (۱)	۲۵۴. کفف (۱)	۲۹۳. نکر (۱)
۱۳۳. رعب (۱)	۱۷۴. صلح (۲)	۲۱۴. فتو (۱)	۲۵۵. کفی (۱)	۲۹۴. نهی (۱)
۱۳۴. رقب (۲)	۱۷۵. صلو (۲)	۲۱۵. فقی (۱)	۲۵۶. کلب (۳)	۲۹۵. نور (۵)
۱۳۵. رکد (۱)	۱۷۶. صیص (۱)	۲۱۶. فجر (۱)	۲۵۷. کلل (۸)	۲۹۶. هدی (۷)
۱۳۶. رهط (۱)	۱۷۷. ضرب (۵)	۲۱۷. فحش (۲)	۲۵۸. کنز (۲)	۲۹۷. هلل (۱)
۱۳۷. روح (۱)	۱۷۸. ضرر (۱)	۲۱۸. فدی (۱)	۲۵۹. کون (۱۴)	۲۹۸. هود (۱)
۱۳۸. رؤی (۴)	۱۷۹. ضلل (۲)	۲۱۹. فرج (۲)	۲۶۰. کوی (۱)	۲۹۹. وثق (۱)
۱۳۹. زعم (۴)	۱۸۰. طعم (۱)	۲۲۰. فرد (۱)	۲۶۱. کیف (۱)	۳۰۰. وجه (۱)
۱۴۰. زوج (۲)	۱۸۱. طفل (۲)	۲۲۱. فرط (۱)	۲۶۲. لعل (۵)	۳۰۱. وحد (۴)
۱۴۱. زور (۱)	۱۸۲. طوع (۲)	۲۲۲. فرعون (۲)	۲۶۳. لقی (۲)	۳۰۲. وذر (۲)
۱۴۲. زین (۷)	۱۸۳. طوف (۳)	۲۲۳. فرق (۴)	۲۶۴. لمس (۱)	۳۰۳. وری (۶)
۱۴۳. سیح (۱)	۱۸۴. ظفر (۱)	۲۲۴. فری (۲)	۲۶۵. لیس (۳)	۳۰۴. وزر (۲)
۱۴۴. سبع (۱)	۱۸۵. ظلل (۱)	۲۲۵. فسد (۲)	۲۶۶. لئک (۲)	۳۰۵. وسم (۳)
۱۴۵. سیغ (۱)	۱۸۶. ظلم (۱)	۲۲۶. فسق (۱)	۲۶۷. لیل (۱)	۳۰۶. وصی (۱)
۱۴۶. سبل (۳)	۱۸۷. ظهر (۴)	۲۲۷. فضض (۱)	۲۶۸. مثل (۳)	۳۰۷. وضع (۱)
۱۴۷. سحر (۱)	۱۸۸. عبد (۲)	۲۲۸. فعل (۱)	۲۶۹. مدد (۱)	۳۰۸. وعظ (۱)
۱۴۸. سخر (۲)	۱۸۹. عدد (۱)	۲۲۹. فلح (۴)	۲۷۰. مرر (۲)	۳۰۹. وقت (۱)
۱۴۹. سندس (۱)	۱۹۰. عنو (۲)	۲۳۰. فوه (۲)	۲۷۱. مری (۲)	۳۱۰. وقی (۳)
۱۵۰. سرر (۱)	۱۹۱. عذب (۲)	۲۳۱. قیس (۱)	۲۷۲. مریم (۱)	۳۱۱. ولد (۳)
۱۵۱. سقف (۱)	۱۹۲. عرج (۱)	۲۳۲. قبل (۵)	۲۷۳. مسس (۱)	۳۱۲. وله (۴۰)
۱۵۲. سکن (۱)	۱۹۳. عرض (۱)	۲۳۳. قتل (۶)	۲۷۴. مکر (۱)	۳۱۳. ولی (۴)
۱۵۳. سلط (۱)	۱۹۴. عرف (۱)	۲۳۴. قدر (۱)	۲۷۵. ملق (۱)	۳۱۴. یدی (۱)
۱۵۴. سمو (۶)	۱۹۵. عزز (۱)	۲۳۵. قذف (۱)	۲۷۶. ملک (۷)	۳۱۵. یمن (۳)
۱۵۵. سوء (۱)	۱۹۶. عشو (۲)	۲۳۶. قرآن (۱)	۲۷۷. ملل (۱)	۳۱۶. یوم (۶)
۱۵۶. سور (۱)	۱۹۷. عظم (۱)	۲۳۷. قرء (۱)	۲۷۸. موسی (۳)	
۱۵۷. سوع (۱)	۱۹۸. عفو (۱)	۲۳۸. قرب (۱)		
۱۵۸. سوی (۲)		۲۳۹. قرف (۱)		

## فهرست آیات

۱. {البقرة - ۸۵} ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ **تَظَاهَرُونَ** عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسَارَى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَسَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِعَاقِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
۲. {البقرة - ۱۰۱} وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ **ظُهُورِهِمْ** كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
۳. {البقرة - ۱۸۹} يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِيَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا النِّبْيَاتِ مِنْ **ظُهُورِهِنَّ** وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأَتُوا النِّبْيَاتِ مِنْ أُبْوَابِهَا وَأَتَقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
۴. {آل عمران - ۱۸} وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ **ظُهُورِهِمْ** وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَيَسَّ مَا يَشْتَرُونَ
۵. {الأنعام - ۳۱} قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَى مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أوزَارَهُمْ عَلَى **ظُهُورِهِمْ** أَلَا سَاءَ مَا يَزُرُونَ
۶. {الأنعام - ۹۴} وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ **ظُهُورِكُمْ** وَمَا تَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءَ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَصَلَ عَنكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ
۷. {الأنعام - ۱۲} وَذَرُوا **ظَاهِرَ** الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَبُحْرُونَ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
۸. {الأنعام - ۱۳} وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْتُ جِجْرًا لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ **ظُهُورُهَا** وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
۹. {الأنعام - ۱۴} وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْعِزَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ **ظُهُورُهَا** أَوْ الْخَوَاطِ أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ
۱۰. {الأنعام - ۱۵} قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّي عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا **ظَهَرَ** مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
۱۱. {الأعراف - ۳۳} قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا **ظَهَرَ** مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَالْإِثْمَ وَالنَّبِيَّ يَعْبُرُ الْحَقُّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ
۱۲. {الأعراف - ۱۷} وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ **ظُهُورِهِمْ** ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ
۱۳. {التوبة - ۴} إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَ لَمْ **يُظَاهِرُوا** عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتَيْتُمَا إِيَّاهُمْ وَعَهْدُهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ
۱۴. {التوبة - ۸} كَيْفَ وَإِنْ **يُظَاهِرُوا** عَلَيْكُمْ لَا يَرْفُقُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةَ يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ
۱۵. {التوبة - ۳۳} هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ **لِيُظَاهِرَهُ** عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ
۱۶. {التوبة - ۳۵} يَوْمَ يُحْجَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فُتَكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَ**ظُهُورُهُمْ** هَذَا مَا كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ لَأَنْتُمْ لَكُمْ قُدُورُهُمْ قَدُورُهُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
۱۷. {التوبة - ۴۸} لَقَدْ ابْتِغَوْا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلِ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّىٰ جَاءَ الْحَقُّ وَ**ظَهَرَ** أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ
۱۸. {هود - ۹۲} قَالَ يَا قَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ **ظُهُورِيًّا** إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ
۱۹. {الرعد - ۳۳} أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ **يُظَاهِرُونَ** مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زَيْنٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَضُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ
۲۰. {الإسراء - ۸۸} قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْحِجُ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ **ظَاهِرًا**



۲۱. {الكهف - ۲۰} {إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا
۲۲. {الكهف - ۲۲} {سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَايَعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادَهُمْ كُلُّهُمْ رَجُلٌ بِالْعَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَتَأْمِينُهُمْ كُلُّهُمْ قُلُوبٌ رَبِّي أَغْلَمُ بَعْدَتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا
۲۳. {الكهف - ۹۷} {فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا
۲۴. {الأنبياء - ۳۹} {لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُونُ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ
۲۵. {النور - ۳۱} {وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُجُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَائِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
۲۶. {النور - ۳۱} {وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُجُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَائِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
۲۷. {النور - ۵۸} {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَصُومُونَ فَيَأْكُمُ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ ذَلِكَ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
۲۸. {الفرقان - ۵۵} {وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا
۲۹. {القصص - ۱۷} {قَالَ رَبِّ إِنَّمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ
۳۰. {القصص - ۴۸} {فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أَوْتِيَتْهُمُ مِثْلُ مَا أُوتِيَ مُوسَى أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَى مِنْ قَبْلِ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُمْ لَكَافِرُونَ
۳۱. {القصص - ۸۶} {وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ
۳۲. {الروم - ۷} {يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ
۳۳. {الروم - ۱۸} {وَلَهُ الْحُكْمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ
۳۴. {الروم - ۴۱} {ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
۳۵. {لقمان - ۲۰} {أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ
۳۶. {الأحزاب - ۴} {مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ أَرْوَاحَكُمْ اللَّاتِي تَظَاهَرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَلِكَ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ
۳۷. {الأحزاب - ۲۶} {وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِبِهِمْ وَقَدَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرَّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا
۳۸. {سبأ - ۱۸} {وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا فُرى ظَاهِرَةً وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ
۳۹. {سبأ - ۲۲} {قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ
۴۰. {فاطر - ۴۵} {وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهِرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا
۴۱. {غافر - ۲۶} {وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبِّي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ



۴۲. { غافر - ۲۹ } يَا قَوْمِ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَبْضُرْنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ
۴۳. { الشورى - ۳۳ } إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
۴۴. { الزخرف - ۱۳ } لِيَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِبِينَ
۴۵. { الزخرف - ۳۳ } وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ
۴۶. { الفتح - ۲۸ } هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا
۴۷. { الحديد - ۳ } هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
۴۸. { الحديد - ۱۳ } يَوْمَ يَقُولُ الْمُنافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ
۴۹. { المجادلة - ۲ } الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ
۵۰. { المجادلة - ۳ } وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسًا ذَلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
۵۱. { המתحنه - ۹ } إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ
۵۲. { الصف - ۹ } هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ
۵۳. { الصف - ۱۴ } يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لَلخَوَارِجِينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الخَوَارِجُونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَاْمَنْتَ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرْتُ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عُدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ
۵۴. { التحريم - ۳ } وَإِذْ أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا نَبَّأَنِ الْعَلِيمِ الْحَبِيرِ
۵۵. { التحريم - ۴ } إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ
۵۶. { التحريم - ۴ } إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ
۵۷. { الجن - ۲۶ } عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا
۵۸. { الانشقاق - ۱۰ } وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ
۵۹. { الشرح - ۳ } الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ